★ ★ ★ చార్జిషీట్ కోసం వేచి ఉన్నది ★ ★ ★

అప్పడి ఆత్మ

డి. వి. యస్. శాస్త్రి

★

అప్పుడు గబుక్కున లేచేడు. చిన్న బుడ్డీదీపపు సన్నని వెలుగున చిరిగిన దుప్పటీ ఎత్తి [illegible] మంచాన్ని పరిశీలిస్తున్నాడు. మంచంకర్ర బీట్లు వేసినచోట దాగబోతున్న నల్లుల్ని చేత్తోనొక్కి చంపుతున్నాడు. అప్పడికి యిది క్రొత్త కాదు. రోజూ యిదొక అలవాటైపోయింది. నల్లులంటే ఒకవిధమైన పగ వాడికి. ఎంచేతనూ అంటే, అసలే రక్తంలేదు వాడి శరీరంలో. ఆ ఉన్న రక్తాన్ని పీలుస్తున్నాయి ఈ నల్లులు. నల్లులంటేనే కాదు పగ, ఎలుకలన్నాను. ఈమధ్యనే వడ్డీ మీద అప్పుచేసి కొన్ని నెలల కోటాబట్టు కొనడానికి వెళ్ళి, కోమటి అప్పడి చదువు లేమి చూసి [illegible] మామూలు ఖరీదుకన్న ఎక్కువ [illegible] కొన్న పంచకి కన్నాలు పెట్టేయి ఎలుకలు. [illegible] ఎలుకల్ని [illegible]

[illegible] పెళ్ళాం ముఖం [illegible]

[illegible] *

విసుగు ఒక్కమారుగా మాయమయేవి. ఏదో తరంగాలు పొంగిపొరలి వచ్చేవి అప్పడి హృదయంలో. సంపూర్ణమైన మానసిక సంతృప్తితో వెళ్ళి పడుకొనేవాడు. కాని ఈరోజు అలా కాలేదు. ఆ దినం ఉదయమే అప్పడి పెళ్ళాం పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది.

నెలరోజులలో అప్పడు తండ్రి కాబోతున్నాడు, అలవాటుకొద్దీ బుడ్డీదీపం చాపదగ్గరకి తీసుకు వెళ్ళేడు. చాప ఖాళీగా ఉంది. చటుక్కున జ్ఞాపకంవచ్చింది పెళ్ళాం ఊరికి వెళ్ళిందని. ఒక్కమారుగా గుండె ఆగిపోయిందనిపించింది; మరుక్షణమే గొంతుకవేపు గంతులు వేస్తోందనిపించింది. ఏమీ తోచలేదు. ఎక్కడలేని కోపం వచ్చింది నల్లులమీద ఎలుకలమీద.

గబగబ వెళ్ళి లెక్కలేనన్ని నల్లుల్ని నొక్కేడు. [illegible] జారిపోయింది.

దానివెంట అప్పడు తలుపుతీసి [illegible] వీధిలోకి. బయట చల్లటి వెన్నెల కాస్తోంది.

చటుక్కున పెళ్ళాం జ్ఞాపకం వచ్చింది అప్పుడికి. గుమ్మంలో చతికిలపడ్డాడు. ఎలాగ మాట మరచిపోయాడు.

మరోనెల్లో తానుకూడ తండ్రి అవుతాడు. గొప్పవాళ్ళింట్లో కొడుకు పుట్టే ఎంత బాగా ఉత్సవం చేస్తారు! తానూ చేస్తాడు. ఎందుకు చేయకూడదూ? వాళ్ళంత బాగా చేయలేక పోవచ్చు. తెలిసినవాళ్ళందరికీ మిఠాయి పంచి పెట్టాడు? పంచదార ఎంతైనా దొరుకుతోంది. ఖరీదు ఎక్కువైతేయేం? పుట్టబోయే పిల్లవాడి అదృష్టం కాబోలు! తనకి పది రూపాయలు ఎక్కువచేసేరు కంపెనీవాళ్ళు, కార్మిక సంఘం పోరాడ్డంవల్ల. తనూ, తన పెళ్ళాం ఉన్నప్పుడు ఇరవైరూపాయలు ఇచ్చేవారు. కొడుకు కూడా రాబోతూంటే, 30 చేసేరు! (పుట్టబోయే శిశువు మొగవాడని క్రిందటే రూఢిచేసేసుకున్నాడు అప్పుడు)

ఇంత అదృష్టంతో వస్తున్న కొడుక్కి ఫాక్టరీలో పనిచేయనీయడు. చదువు చెప్పించి 'బాబూ'గా తయారుచేస్తాడు. డబ్బెందుకు చదువు చెప్పించడానికి? ఆమధ్య కార్మికసంఘ నాయకుడు చెప్పలేదూ, స్వరాజ్యం వచ్చిందనీ, పిల్లలందరికీ డబ్బుక్కరలేకుండా ఇస్కూళ్ళలో చదువు చెప్తారనీ? స్వరాజ్యం అంటే సరిగ్గా అర్థం కాలేదు, కాని స్వరాజ్యం రావడం తన కుర్రవాడికి చదువు అబ్బుతుంది కదా!

వాడు చదువుకుని పెద్దవాడయ్యాక తల్లిని సుఖపెడ్తాడు. తన మాటకేం? ఎలాగో గడిపేస్తాడు. కాని, పాపం! వరాలమ్మ ఎంత కష్టపడిపోతోంది తన దగ్గర? అయినా, తానంటే ఎంత 'ప్రేమ'! వరాలమ్మ! వరాలమ్మ!! ఒకొక్కప్పుడు రేషన్ [illegible] బియ్యం చాలవని అనుమానంగా ఉంటే తను తగ్గించుకొని తనకు పెట్టేది, పిచ్చిదని.

ఎన్ని డబ్బిస్తే దొరుకుతుందో [illegible] 'బ్లాక్' [illegible] ఏదీ డబ్బు? [illegible] వరాలమ్మ!

ఇలా ఆలోచిస్తూ నొప్పులతో శరీరంమీద కప్పు ఏమీలేకుండా బయట నిద్రపోయిన అప్పడికి తెల్లవారుఝామున [illegible] వచ్చింది.

ఆనందవాణి

పోస్టుబాక్సు నెంబరు

1583

చందాదారులు, వ్యాసకర్తలు, ఏజెంట్లు తాము ఆనందవాణికి వ్రాసే ఉత్తరాల చిరునామాలో పై నెంబరును తప్పక ఉదాహరించవలెను. లేనిచో మాకు ఆ జాబులు చేరడంలో ఆలస్యం జరగవచ్చు.

—మేనేజరు

వసంతకాలపు ప్రభాత వాయువులు చల్లగా సోకడం చేత. గజగజ వణకేడు.

లోపలికి పోయి పడుకుని, ప్రొద్దున లేచే[illegible] అప్పడి ఒళ్ళు నొప్పులు పెట్తోంది, ముఖ్యంగా వక్షస్థలభాగంలో. జ్వరం వచ్చినమాదిరి ఏమీ తోచకుండా ఉంది. ఫేక్టరీకి వెళ్ళాలి, కాని వెళ్ళబోయేసరికి చాలా నీరసం అనిపించింది. రానేనని శెలవుచీటీ వ్రాయించి ఎవరిచేతికైన ఇచ్చి పంపిద్దామన్నా అప్పటికప్పుడే ఆలస్యం అవడం చేత అందరూ వెళ్ళిపోయారు. అప్పుడి మనస్సులో భయం పట్టుకుంది. [illegible] ఫేక్టరీ అధికార్లు చెప్పకుండా ఉండిపోయినవాళ్ళను [illegible] అని నోటీసు పంపేరు. [illegible] చేస్తే [illegible] ఇచ్చిన డబ్బు [illegible] పెట్టి పోషిస్తాడు [illegible] పంపిస్తే [illegible] నిమిత్తం ఏమీ [illegible] ఎలా వేపులాడుతాడు?

అబ్బా! నొప్పి ఎంత ఎక్కువైపోయింది!

అంటూ అప్పుడు పక్కమంచంమీద కూలబడ్డాడు. కొంతసేపటికి కళ్లు మూసేడు. తెలివి తప్పిదం కాదుకదా ?

ఆరాత్రి నల్లులకి, ఎలుకలకి పూర్తి అయిన స్వాతంత్ర్యం దొరికింది నల్లులు అదేపనిగా కుట్టున్నాయి. అప్పడి శరీరాన్ని, ఎలుకలు అదేపనిగా కిచకిచలాడుతూ ఇల్లల్లా పరుగులు పెట్టున్నాయి. అప్పడి ఉష్ణం కొంతసేపు తెలివి తెప్పిస్తోంది, కొంతసేపు తెలివి తప్పిస్తోంది. తెలివి ఉంటే మాత్రం వాడేం చేయగలడు ఆ అస్వస్థతలో ? అశక్తుల్ని చూస్తే శక్తివంతులు పెట్టవలసిన అల్లర్లన్ని పెట్టుకుంటూ ఉంటారా ?

ఆ సాయంత్రం అప్పడితో కలసి పనిచేసే ఎంకడు 'ఏం చెప్మా, పనికి రాలే దప్పడు' అని ఒకమారు చూడ్డానికి వచ్చి వీడి స్థితిచూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. వెంటనే వైద్యుడికోసం వెళ్ళేడు.

ఫేక్టరీ వైద్యుడే, కాని జబ్బెవరిదో తెల్సి కాని 'సరేలే, వస్తాను తర్వాత. ఇప్పటికి ఈ మందు తీసుకో-ఏమిటన్నావు? ఉష్ణమా?" అని, ఒక కాగితంమీద ఏదో మందురాసి ఎంకడిచ్చేడు.

అప్పడిలాంటి వాడ్ని పరీక్షచేసి మందిస్తే ఏమిటి లాభం ఆ వైద్యుడికి! తన ఇంట్లో పక్కకి కావాలంటే [illegible] పెద్దపుల డాక్టర్ని పిలిపించి, మందిప్పించి, దానికోసం ఆస్పత్రి చూసేసి, [illegible] ? పక్క రాత్రి [illegible] కాయలేరూ దొంగల బారి నుండి ?

ఫేక్టరీ ఆస్పత్రిలో మందు తీసుకొని, అప్పడికి తోడుకోసం తన తల్లి రత్తాలమ్మని వెంటబెట్టుకొని అప్పడింటికి చేరుకున్నాడు ఎంకడు.

అప్పడికైతే, ఒంటిమీద స్పృహ బొత్తిగా లేదు. అగారా, ఆస్పత్రి మందు బలవంతాన్ని వాడి నోట్లో పోసేరు. రాత్రల్లా వాడి స్థితి మారలేదు, మర్నాడూ అంతే. ఎంకడు యిదంతా చూసి కొంచెం భయపడ్డాడు. తన పదేళ్ల కొడుకుని వరాలమ్మని వెంటనే తీసుకురమ్మని పంపేడు.

ఫేక్టరీ అధికార్లు అప్పడు రెండురోజులైనా పనిలో ప్రవేశించలేదని ఒక ఛార్జిషీటు అప్పడి చిరునామాకి పంపేరు; 'పనికి రాకపోవడానికి కారణం వెంటనే తెలియపర్చవలసినదనీ, తగినంత కారణం లేనిదే పనికి రాకపోతే ఉద్యోగం తీసివేయబడుతుంది' అని. ఎంకడు చెప్పేడు అధికార్లతో, కాని వారి ఉద్యోగధర్మం నెరవేర్చేరు వారు!

మూడో రోజుకి అప్పడి స్థితి సందేహాన్ని కల్పించింది. ఊపిరి ఆడకుండా ఉంది సరిగ్గా. ప్రాణవాయువులు ఊపిరితిత్తులలోకి బలవంతంగా పంపడం సంఘానికి ఉపయోగపడ్డారన్న వాళ్లకి! కాని అప్పడిలాంటివాళ్ళ ఊపిరితిత్తులలోకి ప్రాణవాయువులే అసలు వెళ్ళడానికి నిరాకరిస్తాయి!!

వరాలమ్మ బోరుబోరుమని ఏడ్చుకుంటూ వచ్చింది. వచ్చి చూసేసరికి గుండెల్లో రాయి పడింది, అప్పడి కళ్లు మూతలుపడి ఉన్నాయి. ఒళ్లు కదలిక లేదు. మధ్యమధ్య కళ్లు విప్పినా, కొద్దిరోజులక్రిందటే అతిప్రేమతో మాట్లాడిన అప్పడు కాడు తొంగిచూడ్డం వాటిలోంచి, ఎవరో భయంకరమైన వ్యక్తి. యముడా? ఒక్కమారుగా వరాలమ్మ బుర్ర తిరిగింది. క్రింద పడిపోయింది తెలివితప్పి.

తిరిగి కళ్లు తెరిచి చూసేసరికి ఎంకడూ, రత్తాలమ్మా కంట తడిపెట్టుకుంటున్నారు. వరాలమ్మ వెర్రిదానిలా చూస్తోంది వాళ్ళిద్దరినీ. కొంతసేపటికి అతికష్టంమీద అప్పడి తలతట్టు దూర్చుని అప్పడితో మెల్లిమెల్లిగా రహస్యాలు మాట్లాడడం ప్రారంభించింది, ఎంకడికీ రత్తాలమ్మకీ వినబడకుండా! మధ్యమధ్య జ్ఞానం తెచ్చుకుని మాటలు మానీసి వాళ్ళిద్దరినీ చూస్తోంది.

ఎవరో తలుపు కొట్టేరు. ఎంకడు తలుపు తీసి ఫేక్టరీ బంట్రోతు తెచ్చిన ఉత్తరం అందుకున్నాడు. విప్పి చూసేసరికి, చదువు రాకపోయినా పైఖరిబట్టి తెల్సుకున్నాడు అధికార్లు పంపిన ఛార్జిషీటని.

ఛార్జిషీటుకోసమే అప్పడు వేచి ఉన్నట్లు, మరొక అరగంటలో వాడి ఆత్మ విడుదల పొందింది.

వరాలమ్మ ఏడుపుకి తాళం వేస్తున్నాయి ఎలుకలు, వాటి కిచకిచలతో !!

ANANDAVANI is printed by V. AZIZULLA at Deccan Times Press Madras
and published by V. KALIDAS, at 1½ Thambu Chetty street, Madras
Editor V KALIDAS Associate Editors Andra Seshagiri Rao B A Mudda Viswanatham